

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชาติพันธุ์ลาวครึ่ง วัดทุ่งผักกูด

ตำบลห้วยด้วน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม

สาระสำคัญสังเขป

พิพิธภัณฑ์เป็นการทำงานร่วมกันชาวบ้านและนักวิชาการในท้องถิ่น เพื่อจัดแสดงประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิตคนในท้องถิ่นที่มีเชื้อสายลาวคั่ง ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่อพยพมาจากลาวในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ พิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ในวัดทุ่งผักกูด อาคารจัดแสดงจำลองเรือนพื้นถิ่นลาวคั่ง โดยจัดเก็บและจัดแสดงวัตถุต่าง ๆ ได้รับการจัดแบ่งตามหมวดหมู่ของการประกอบอาชีพหรือการทำกิน อันได้แก่ เกษตรกรรม (ข้าว การเพาะปลูก ทนนานใส่ข้าว “ไม้คานหลาว” ที่ใช้ในการแทงข้าวหรือฟุ้งข้าวในระหว่างการเก็บเกี่ยว) การประมง (เครื่องมือตก สัตว์น้ำ หาบปลา) เครื่องมือช่างที่แสดงให้เห็นถึงงานช่างไม้ที่บ่งบอกถึงการทำงานไม้โดยคนท้องถิ่น เป็นต้น

ภาพที่ ๑ : พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นชาติพันธุ์ลาวคั่ง วัดทุ่งผักกูด
ถ่ายเมื่อ วันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๕

ประวัติความเป็นมา

พิพิธภัณฑ์เป็นการทำงานร่วมกันชาวบ้านและนักวิชาการในท้องถิ่น เพื่อจัดแสดงประวัติความเป็นมาและวิถีชีวิตคนในท้องถิ่นที่มีเชื้อสายลาวคั่ง ซึ่งเป็นกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งที่อพยพมาจากลาวในสมัยต้นรัตนโกสินทร์ พิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ในวัดทุ่งผักกูด อาคารจัดแสดงจำลองเรือนพื้นถิ่นลาวคั่ง โดยจัดเก็บและจัดแสดงวัตถุต่าง ๆ ได้รับการจัดแบ่งตามหมวดหมู่ของการประกอบอาชีพหรือการทำกิน อันได้แก่ เกษตรกรรม (ข้าว การเพาะปลูก ทนนานใส่ข้าว “ไม้คานหลาว” ที่ใช้ในการแทงข้าวหรือฟุ้งข้าวในระหว่างการเก็บเกี่ยว) การประมง (เครื่องมือตก สัตว์น้ำ หาบปลา) เครื่องมือช่างที่แสดงให้เห็นถึงงานช่างไม้ที่บ่งบอกถึงการทำงานไม้โดยคนท้องถิ่น เป็นต้น

ที่มา : พิพิธภัณฑสถานในประเทศไทย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

พิพิธภัณฑสถานท้องถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์ลาวคั้งแห่งนี้ เพิ่งเปิดประตูต้อนรับสาธารณชนเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนมกราคม ๒๕๕๖ เป็นพิพิธภัณฑสถาน “น้องใหม่” ในจังหวัดนครปฐม พิพิธภัณฑสถานดังกล่าวมาจากการทำงานของชุมชนและอาจารย์จิตกวี กระจ่างเมฆ ซึ่งเป็นนักวิชาการที่ศึกษาเรื่องราวทางวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวคั้ง อาจารย์จิตกวีกล่าวถึงความเป็นมาของกลุ่มชาติพันธุ์ลาวคั้ง ที่สามารถนับย้อนตั้งแต่ช่วงต้นกรุงรัตนโกสินทร์ “หากอ้างอิงตามการศึกษาของ ศ.ธวัช บุญโนทก ซึ่งท่านศึกษาเรื่องนี้เหมือนกัน ในความเป็นจริง ผู้เฒ่าผู้แก่บอกเล่าที่มาจากแต่นักวิชาการมักกล่าวว่า กลุ่มลาวคั้งสืบเชื้อสายมาจากหลวงพระบาง นั่นคือฐานเสียง (ภาษาพูด – ผู้เขียน) ไปเหมือนที่โน้น และฐานเสียงตรงนี้ เหมือนไทยเลย ในชุมชนบอกกล่าวกันว่า พ่อแม่มาจากหลวงพระบาง แต่บางกลุ่มที่อายุ ๖๐-๗๐ ว่ามาจากทางเวียงจันทน์ มีความเป็นไปได้ว่า เมื่อมีการกวาดต้อนมาครั้งสงครามระหว่างไทยกับลาว โดยเฉพาะเมื่อเจ้านวงศ์เป็นกบฏ ก็มีการกวาดต้อนมาจากหลวงพระบางเป็นจำนวนมาก และไพร่พลมาพักที่เวียงจันทน์ก่อน ด้วยเหตุนี้ชาวบ้านบางกลุ่มจึงบอกว่ามาจากหลวงพระบาง แต่บางส่วนว่ามาจากทางเวียงจันทน์”

หลายคนอาจจะตั้งข้อสังเกตว่า ชื่อของพิพิธภัณฑสถานเขียนว่า “ลาวคั้ง” ซึ่งแตกต่างจากงานทางวิชาการหลายแห่งที่ใช้คำว่าลาวครั่ง อาจารย์จิตกวีอธิบายไว้ถึงความแตกต่างในการเรียกชื่อกลุ่มชาติพันธุ์ในรูปแบบที่เป็นลายลักษณ์ นั่นคือ คำว่าลาวคั้งอาจเกี่ยวข้องกับที่มาของบริเวณที่เป็นสถานที่ตั้งเดิมของกลุ่มชาติพันธุ์ในลาว บ้างนำไปเชื่อมโยงกับครั้งที่ซึ่งเป็นวัสดุที่ใช้ในการย้อมผ้า และเป็นผ้าทอที่เป็นเอกลักษณ์ของกลุ่มชาติพันธุ์ นั่นคือผ้ามัดย้อมและผ้าขิด แต่คำว่า ลาวคั้ง ที่พิพิธภัณฑสถานแห่งนี้เลือกใช้สำหรับเป็นชื่อเรียกและการสะกดคำอย่างเป็นทางการ เนื่องมาจากการออกเสียงในภาษาคั้ง ที่ไม่มีการควบกล้ำ ฉะนั้น “ลาวคั้ง” น่าจะมีความเหมาะสมในการบอกถึงชาติพันธุ์และชื่อพิพิธภัณฑสถานที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่นี่

ที่มา : พิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นแห่งนี้ตั้งอยู่ในวัดทุ่งผักกูด ตำบลห้วยด้วน ซึ่งอาจพอสรุปได้อย่างกว้าง ๆ ว่ามีผู้คนที่สืบเชื้อสายมาจากกลุ่มชาติพันธุ์ลาวคั้งเกือบทั้งตำบล อาคารของพิพิธภัณฑ์เป็นอาคารที่สร้างขึ้นใหม่ โดยอาศัยลักษณะบ้านที่เป็นเรือนพื้นถิ่นของกลุ่มชาติพันธุ์ นั่นคือเป็นอาคารใต้ถุนสูงโดยมีพื้นที่โล่งด้านล่างสำหรับการทำกิจกรรม แต่อาคารพิพิธภัณฑ์ได้รับการปรับให้ส่วนด้านล่างเป็นผนังรอบ เพื่อการจัดเก็บและจัดแสดงวัตถุวัตถุต่าง ๆ ได้รับการจัดแบ่งตามหมวดหมู่ของการประกอบอาชีพหรือการทำกิน อันได้แก่ เกษตรกรรม (ข้าว การเพาะปลูก ทนทานใส่ข้าว “ไม้คานหลวง” ที่ใช้ในการแทงข้าวหรือฟุ้งข้าวในระหว่างการเก็บเกี่ยว) การประมง (เครื่องมือดักสัตว์น้ำ หาลา) เครื่องมือช่างที่แสดงให้เห็นถึงงานช่างไม้ที่บ่งบอกถึงการทำงานไม้โดยคนท้องถิ่น

ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบการนับถือผี อาจารย์จิตกวีให้คำอธิบายว่า แม้กลุ่มชาติพันธุ์ลาวคั้งที่ห้อมล้อมด้วยความทันสมัย แต่การนับถือผียังคงได้รับการปฏิบัติกันเหนียวแน่น “มีการเลี้ยงผีกันทุกปี และชีวิตในแต่ละวันห้อมล้อมด้วยความเชื่อตรงนี้ และเมื่อศึกษาอีก ๆ จะพบความเชื่อเป็นระเบียบ เช่น หญิงสาวถูกเนื้อต้องตัว คือคุณผีผี มีความต่อเนื่องอย่างไร ทำอย่างไรให้สู่สภาวะปกติ ผีที่ชุมชนนับถือมี ๒ ผี ได้แก่ ผีเจ้านาย (ผีปู่เสี่ยว่าเสื่อ ผีพ่อเฒ่า แล้วแต่จะเรียก) กับผีเทวดา สองผีที่นับถือกัน ผีที่เป็นใหญ่จะเป็นผีเจ้านายหรือผีปู่เสี่ยว่าเสื่อ ชุมชนที่นี่มีความเชื่อว่าเป็นผู้ที่คุ้มครองลาวคั้งทั้งหมดบ้าน หมู่บ้านหนึ่งมีศาล ๗ หลัง พอถึงเดือน ๗ ต้องมีการเลี้ยงผี และคนที่เป็นลูกผิ้งกัันเทียน ก็ต้องถือโกสิดำโกเป็นๆ มาเช่นไหว้ มาตีหัวที่ศาล ส่วนคนที่นับถือผีเทวดา เป็นลูกของปู่เสี่ยว่าเสื่อ แม้จะไม่ใช่ลูกผิ้งกัันเทียน แต่ก็ให้ความนับถือปู่เสี่ยว่าเสื่อ ฉะนั้นใน ๑ ปี คนที่นับถือผีเทวดา จะถือโกต้้ม การแยกแยะว่ากลุ่มไหนนับถือผีปู่เสี่ยว่าเสื่อ หรือผีเทวดา หากคุณเป็นลูกผิ้งกัันเทียน คุณถือโกต้้มมา อยู่ในความคุ้มครองของผีเจ้านายโดยตรง ส่วนผีเทวดา พ่อแม่พาไปขึ้นผีเทวดา จริง ๆ คือ “ผีบ้านผีเรือนของตระกูล”

ที่มา : พิพิธภัณฑ์ในประเทศไทย ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน)

วัตถุทั้งหมดที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ได้รับการบริจาค ไม่จะเป็นพวกเครื่องมือทำกินที่แสดงไว้ที่ได้
 ฤดูร้อน หรือข้าวของที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่ โดยเฉพาะผ้ามัดหมี่ที่มีอายุถึง ๒๐๐ ปี ซึ่งอยู่ในตู้จัดแสดงชั้นบน
 หรือกระบอกลีไผ่ที่ใช้ในการใส่เอกสารสำคัญ ทั้งสิ่งที่แสดงให้เห็นรูปแบบความเป็นอยู่ในอดีตของชุมชน ส่วนภูมิ
 ทัศน์รายล้อมอาคารได้รับการปรับสภาพให้เป็นบริเวณของการสาธิตชีวิตความเป็นอยู่ ไม่ว่าจะเป็นยุงข้าว ที่มีการ
 ประกอบพิธีการนำข้าวใหม่ขึ้นยุง การแสดงเกษตรกรรมแบบวิถีชีวิตพอเพียง นอกจากนี้ ยังมีส่วนของการจัดแสดง
 โองและไหในขนาดต่าง ๆ อาจารย์วิชัย ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการที่ดูแลพิพิธภัณฑ์ ขยายความเกี่ยวกับการ
 นำเสนอการจัดวางโองไว้ในบริเวณโถ่งแจ้งข้างอาคาร “ไทร้อยไม่ต่างอะไรกับชีวิตคน นั่นคือเกิดมาก็มีร่างกาย
 ที่เล็ก เมื่อเติบโตร่างกายก็ใหญ่ขึ้น แต่ถึงวันหนึ่งทุกคนก็ต้องตาย เป็นเหมือนกับการเตือนสติให้กับผู้มาเยือนด้วย
 การตั้งลำดับให้จากเล็กมาใหญ่ และกลับมาเล็กอีกครั้ง วันหนึ่งคนเราคงไม่ต่างจากลำดับของโองและไหเหล่านี้
 ที่วันหนึ่งก็ต้องกลับสู่สภาพที่ตนเองเคยเป็นมาเช่นกัน”

๒. สถานที่ตั้ง/ความเชื่อมโยงกับสถานที่อื่น ๆ

พิพิธภัณฑ์ตั้งอยู่ที่ วัดทุ่งผักกูด ตำบลห้วยดำน อำเภอดอนตูม จังหวัดนครปฐม
 สถานที่สำคัญที่อยู่ใกล้เคียง คือ โรงเรียนวัดทุ่งผักกูด วัดทุ่งผักกูด

๓. ลักษณะ/เอกลักษณ์ของพิพิธภัณฑ์

ลักษณะตัวบ้านเป็นรูปทรงที่จำลองแบบมาจากบ้านโบราณซึ่งเป็นหลังสุดท้ายที่มีอยู่ในชุมชนอายุกว่า
 ร้อยปี เป็นบ้านไม้สองชั้น แรกเริ่มมุ่งจากต่อมามีการปรับเปลี่ยนหลังคาแต่ยังคงหลังคาเดิมไว้ การใช้ประโยชน์
 ได้จากข้อตกลงของชุมชนที่ต้องการให้การจัดสิ่งของเสมือนกับบ้านที่ใช้งานจริง ในอดีต คือ ชั้นบนเป็นห้องนอน
 ๑ ห้อง พื้นโล่งนอกชาน ห้องครัวและข้าวของสำคัญ ๆ เหมาะกับการ วางตากแต่งบนบ้าน ประเภทตุ๊กข้าว ถ้วย ชาม
 อื่น ๆ ที่สำคัญ และจะมีพื้นที่ส่วนหนึ่งสำหรับเป็นพื้นที่หวงห้ามคือบริเวณที่เป็นที่อยู่ของสิ่งศักดิ์สิทธิ์เคารพ ส่วน
 ชั้นล่างจะเป็นพื้นที่สำหรับเก็บอุปกรณ์ เครื่องมือ วัสดุ ทำมาหากิน ประกอบอาชีพ เป็นต้น ความเป็นเอกลักษณ์

ของพิพิธภัณฑ์ฯ คือ รูปลักษณะของตัว เรือนหรือบ้าน ที่ทำให้คนรุ่นใหม่ได้เรียนรู้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของที่อยู่อาศัยของบรรพบุรุษ

ลักษณะการสร้างการใช้ประโยชน์ของพื้นที่เป็นพิพิธภัณฑ์ที่สร้างขึ้นจากช่างที่เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นคนในชุมชนสร้างตามความเชื่อที่ได้รับการถ่ายทอดจากรุ่นสู่รุ่น ตามความต้องการของคนในชุมชน

ส่วนอาคารชั้นบน ประกอบด้วยพื้นที่สำคัญ ๔ ส่วนได้แก่ ชานเรือน แสดงให้เห็นถึงพื้นที่การต้อนรับแขกผู้มาเยือน (สังเกตจากร้านน้ำ) พื้นที่โล่งซึ่งเป็นส่วนหลักของเรือน ทางด้านหนึ่งได้รับการจัดแสดงเรื่องราวเกี่ยวกับความเชื่อสำคัญของชุมชนอันได้แก่ผีเจ้านายและผีเทวดาส่วนห้องขนาดเล็กหรือในภาษาลาวคั้งเรียกว่า “ห้องส้วม” เป็นห้องสำหรับลูกสาว ได้รับการดัดแปลงให้เป็นห้องสำหรับการคลอดลูกและการอยู่ไฟหลังคลอด ในส่วนสุดท้าย เป็นครัวไฟหรือในภาษาท้องถิ่นเรียกว่า “เฮือนคัว” ที่มีก้อนเสาเตาไฟ “กะบิว” (อ่างยิขนมจิ้น) เป็นวัตถุที่น่าสนใจ และแสดงให้เห็นบรรยากาศความเป็นอยู่ของคนลาวคั้งได้เป็นอย่างดี

๔. วัตถุสำคัญที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์

ข้อมูลรูปภาพและรายละเอียดข้อมูลต่าง ๆ ยังคงรอให้กรมพัฒนาสังคมเข้ามาตรวจสอบ เพราะข้อมูลบางอย่างมีการเปลี่ยนแปลง ในพิพิธภัณฑ์ลาวคั้งวัดทุ่งผักกูดในสถานที่มีความเสื่อมโทรมเนื่องจากมีปลวกทำลายทางผู้ดูแลได้มีการจัดการรื้อของในพิพิธภัณฑ์ออกไปบางส่วน จึงไม่สามารถเข้าไปเก็บข้อมูลได้ เพราะมันอันตรายตัวเรือนของบ้านได้มีความพุง มีลักษณะเอียงจึงต้องรอปรึกษากับคณะกรรมการ เรื่องตัวอาคารว่าจะมีวิธีการดำเนินการอย่างไร

วัตถุทั้งหมดที่จัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ได้รับการบริจาคไม่จะเป็นพวกเครื่องมือทำกินที่แสดงไว้ที่ใต้ถุนเรือน หรือข้าวของที่เกี่ยวข้องกับความเป็นอยู่โดยเฉพาะผ้ามัดหมี่ที่มีอายุถึง ๒๐๐ ปี ซึ่งอยู่ในตู้จัดแสดงชั้นบนหรือกระบอกไม้ไผ่ที่ใช้ในการใส่เอกสารสำคัญ ทั้งสิ่งที่แสดงให้เห็นรูปแบบความเป็นอยู่ในอดีตของชุมชน ส่วนภูมิทัศน์รายล้อมอาคารได้รับการปรับสภาพให้เป็นบริเวณของการสาธิตชีวิตความเป็นอยู่ ไม่ว่าจะเป็นยุงข้าวที่มีการประกอบพิธีการนำข้าวใหม่ขึ้นยุง การแสดงเกษตรกรรมแบบวิถีชีวิตพอเพียง นอกจากนี้ ยังมีส่วนของการจัดแสดงโองและไหในขนาดต่างๆ อาจารย์วิชัย ซึ่งเป็นหนึ่งในคณะกรรมการที่ดูแลพิพิธภัณฑ์ ขยายความเกี่ยวกับการนำเสนอการจัดวางโองไว้ในบริเวณโล่งข้างอาคาร “ไหร้อยไม่ต่างอะไรกับชีวิตคน นั่นคือเกิดมาก็

มีร่างกายที่เล็ก เมื่อเติบโตใหญ่ร่างกายก็ใหญ่ขึ้น แต่ถึงวันหนึ่งทุกคนก็ต้องตาย เป็นเหมือนกับการเตือนสติให้กับผู้มาเยือนด้วยการตั้งลำดับให้จากเล็กมาใหญ่ และกลับมาเล็กอีกครั้ง วันหนึ่งคนเราคงไม่ต่างจากลำดับของโองและ ไหเหล่านี้ ที่วันหนึ่งก็ต้องกลับสู่สภาพที่ตนเองเคยเป็นมาเช่นกัน”

๕. คณะกรรมการ/ คณะทำงานของพิพิธภัณฑ์

ผู้ใหญ่ พนม นาคโสมกุล ประธาน

ดร.จิตรกรวี กระจ่างเมฆ (อาจารย์หญิง) ผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์

๖. ผลงานโดดเด่นของพิพิธภัณฑ์

๑) ผ้ามัดหมี่อายุ ๒๐๐ปี

๒) วิธีชีวิตลาวคั้ง

๓) การนับถือผีเจ้านาย-ผีเทวดา

๔) เครื่องมือเกษตรกรรม

๗. สภาพปัจจุบันของพิพิธภัณฑ์

ปัจจุบันพิพิธภัณฑ์มีความทรุดโทรมเนื่องจาก ปลูกได้ทำลายตัวเรือนพิพิธภัณฑ์และลักษณะตัวเรือนมีความเอียง

๘. ปัญหาการจัดพิพิธภัณฑ์ให้เจริญก้าวหน้า

มีกิจกรรมที่หลากหลายปัจจุบันหลายพิพิธภัณฑ์ฯ การดำเนินการประสบปัญหาต่าง ๆ มากมายที่ทำให้ผู้รับผิดชอบต้องหาแนวทางแก้ไขให้งานพิพิธภัณฑ์ ไปด้วยดี เกิดประโยชน์ต่อประชาชนมากที่สุด ปัญหาที่พบเรื่องใหญ่ ดังนี้

๑) ปัญหาเกี่ยวกับความร่วมมือ

- ความร่วมมือของชุมชน เนื่องจากพิพิธภัณฑ์ดำเนินการและรับผิดชอบโดยชุมชน บางกิจกรรมชาวบ้านต้องไปทำงานหรือมีภารกิจเร่งด่วนในวันนั้น ๆ ก็จะทำให้ขาดผู้ที่จะมาช่วยงาน หรือมาอธิบายนำเสนองาน
- ความร่วมมือของหน่วยงาน ขาดการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมจาก หน่วยงานในท้องถิ่นที่พิพิธภัณฑ์ฯ ตั้งอยู่ การประชาสัมพันธ์ การส่งเสริมการพัฒนา

๒) ปัญหาด้านทรัพยากร

การดำเนินงานไปด้วยดีจะต้องประกอบด้วยทรัพยากรที่พอเพียง คือ ต้องมีงบประมาณ มีวัสดุอุปกรณ์ที่มีคุณภาพและพอเพียง มีบุคคลที่มีความรู้ ความชำนาญ ในความเป็นจริงคือการขาดคนในส่วนนี้ งบประมาณในการที่จะจัดถ่ายทอด วิธีการทอ การให้บริการแก่ นักท่องเที่ยวจึงเป็นไปแบบค่อยเป็นค่อยไป

๓) ปัญหาของวิธีดำเนินการ

- การขาดข้อมูลที่จำเป็นบางอย่าง เช่น ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการ ของกลุ่มเป้าหมาย ขาดข้อมูลเนื่องจากมีข้อจำกัดด้วยบุคคล เวลาและงบประมาณ
- ป้ายแนะนำสถานที่ท่องเที่ยวมีจำนวนไม่เพียงพอ นักท่องเที่ยวที่ไม่มีความ ชำนาญในการสืบค้นข้อมูลทางสื่อออนไลน์ ก็จะเป็นอุปสรรค

๔) ปัญหาผู้มารับบริการ

- รถโดยสารประจำทางไม่มี หากไม่มีรถส่วนตัวหรือมาเป็นหมู่คณะก็จะทำให้เกิดความไม่สะดวก
- ป้ายแสดงแหล่งท่องเที่ยวมีน้อยมาก
- ช่องทางในการติดต่อสื่อสารค่อนข้างน้อย

๙. การเปิด-ปิด

เวลาเปิด-ปิด ๐๘.๓๐ น. - ๑๖.๓๐ น. วันศุกร์ เสาร์ วันอาทิตย์ วันหยุดนักขัตฤกษ์หรือวันราชการ
ตามวัน เวลา ที่ระบุ (ทำหนังสือแจ้งมาประธานล่องหน้า)

๑๐. การติดต่อ

ที่อยู่ : วัดทุ่งผักกูด ต.ห้วยดำน อ.ดอนตูม จ.นครปฐม ๗๓๑๕๐

เบอร์โทร : ๐๘๘- ๗๕๓ ๑๗๕๒

อีเมล : yingying๑๔๐๓@hotmail.com

เฟซบุ๊ก : พิพิธภัณฑ์ท้องถิ่นกลุ่มชาติพันธุ์ลาวครั้ง บ้านทุ่งผักกูด

๑๑. ข้อมูล/ ข้อสังเกต อื่นๆ

ผู้ให้ข้อมูล

ดร.จิตรกวี กระจ่างเมฆ (อาจารย์หญิงผู้ดูแลพิพิธภัณฑ์) เบอร์โทร ๐๘๘-๗๓๕ ๑๗๕๒